

Lokale energie naar de landelijke politiek

Waardoor komt lokale energieopwekking in Nederland zo moeilijk op gang? En wat kan de landelijke politiek doen aan de knelpunten waar lokale initiatiefnemers tegenaan lopen? Deze vragen stonden centraal tijdens de bijeenkomst "De energie zit in de regio" op 31 januari.

Terwijl de zaal volloopt, is het spannend of er genoeg stoelen zijn. Het past net en daarmee belooft het signaal naar de politiek een succes te worden: regionale energieopwekking leeft. Om de positieve klank te behouden zijn er in de ochtend zes succesvolle initiatieven aan-

wezig. Maar ook deze initiatiefnemers zijn tegen knelpunten aangelopen. Zo zijn bij het project "Asbest van het dak, energie in het bedrijf" banken terughoudend met het verstrekken van kapitaal en bij het project "Stoken op streekhout" is het lastig een

milieuvergunning aan te vragen voor houtgestookte cv-ketel, want de gemeenten zijn niet altijd goed op de hoogte van de mogelijkheden. Timo Veen van Stichting Duurzaam Hoonhorst 2050 vindt dat professionals nauwelijks in staat zijn burgers in beweging

Deelnemers

foto: Natuurmonumenten

Stientje van Veldhoven, Tweede Kamerlid D66:

'We moeten Europees kijken, bijvoorbeeld investeren in windenergie in Duitsland. Ook moeten we weten welke spelregels ons beperken en daarbij niet steeds het wiel opnieuw uitvinden. Goede netwerken zijn daarvoor belangrijk.'

Paulus Jansen, Tweede Kamerlid SP:

'De overheid heeft zich door de privatisering een aantal jaar geleden teruggetrokken. Dat is nu niet handig. Voor een grote transitie heb je een sterke overheid nodig die ervoor zorgt dat al die kleine initiatieven ook in het grotere geheel passen.'

Timo Veen, Stichting Duurzaam Hoonhorst 2050:

'We moeten de overheid niet als vijand zien. Er wordt vaak negatief over de overheid gesproken, maar daarmee bereiken we niet veel. We moeten zelf dat partnerschap afdwingen met respect voor elkaars rollen. Dat kan wel resulteren in een werkende vorm. Ook een kleine stap voorwaarts is een goede stap.'

Liesbeth van Tongeren, Tweede Kamerlid GroenLinks:

'Ik zou graag een duidelijk transitiepad zien naar schone energie, maar dat is met het huidige politieke klimaat niet makkelijk. Begin met afschaffingen van al die voordeeltjes bij vuile energie, want zelfs de vuilste centrale in Duitsland krijgt nu subsidie. Alleen dan krijgt schone energie een kans om mee te concurreren.'

Wilhelmina Hoedjes, BoerderijAnders:

'Ik wil meer aandacht voor transport van alle extra opgewekte elektriciteit. Vanaf 30 kilometer is dit al goedkoper met gelijkspanning, dan met ons huidige instabiele en overbelaste hoogspanningsnet. De elektriciteit is gemakkelijk en goedkoop ondergronds te transporteren met minimaal verlies en zonder de gezondheidsproblemen die hoogspanningslijnen opleveren.'

Albert Bos, Vereniging Kleine Kernen Gelderland:

'De waterschappen zeggen: we zijn wel gebaat bij af en toe een dreigend rampje. Kunnen we met de energielevering ook niet een "rampje" bedenken om de gedachten los te krijgen?'

te krijgen, terwijl die nu juist zo hard nodig zijn om de geformuleerde CO₂-doelstellingen te bereiken.

Werkbare aanpak

Hoe kunnen we de doelstellingen bereiken en wat doet de politiek? De aanwezige politici van de oppositiepartijen geven aan dat ze graag richting meer duurzame en schone energie willen, maar ze krijgen maar stukje bij beetje een voet tussen de deur bij de coalitie. Tweede Kamerlid voor Groenlinks Liesbeth van Tongeren vindt dat de "bottom-up aanpak" een grote hulp zal zijn voor het gelijk trekken van de kansen voor lokale energieopwekkers. Dagvoorzitter Gijs Kuneman ziet naar aanleiding van uitspraken gedurende de dag een kans bij de agrariërs: 'Boeren willen vergisten. Ze willen die mest op een slimme en efficiënte manier kwijt. En juist die boeren hebben een behoorlijk klankbord in Den Haag.' Bij de bottom-up aanpak horen ook de burgerinitiatieven. Maar daarvoor moet je wel tot op het bot gemotiveerd zijn, want het bedrijfsleven en de overheid hebben een ander tempo en zijn sceptisch over lokale initiatieven. Veen ondervond dat zelf: 'Het heeft ons heel veel moeite gekost om binnen te komen, maar nu wij als Duurzaam Hoonhorst opeens anderhalf miljoen hebben ontvangen, beginnen bedrijven te zeggen: Hé, het is toch wel interessant wat jullie

doen.' En toch staan de neuzen inmiddels al redelijk dezelfde kant op volgens Paulus Jansen van de SP: 'Fossiele energie wordt duurder en schaarser en iedereen vindt dat er iets moet gebeuren. Die maatschappelijke onderstroom is er, dus het gaat de goede kant op.'

Schone energie op de agenda

Een goede samenwerking tussen burgers, bedrijven en de overheid is essentieel. Het is een uitdaging om schone energie op de agenda van het toch vrij conservatieve bedrijfsleven te krijgen, terwijl de expertise vanuit het bedrijfsleven zeer belangrijk is. Maar het draait ook juist om die burgers. Volgens Veen gaat de communicatie al mis in kleine dingen: 'Bijeenkomsten worden vaak overdag georganiseerd. Daar bereik je bedrijven en overheden mee, maar niet de burger die vrijwillig bezig is met een energie-initiatief.' En wat kan de politiek bijdragen? 'Het is voor normale burgers niet meer haalbaar om subsidie binnen te halen,' zegt Veen, 'Als je de energiedoelstelling wil halen, zul je wat aan de subsidieprocedures en regels moeten gaan doen.'

Narda van der Krogt

→ Bekijk een verslag en filmpjes van de presentaties op: www.netwerkplatteland.nl/energieinderegio

Jan Willemsen, initiatiefnemer van Bio Energie Bergerden, werkt aan een biovergister om biogas op te werken tot groen gas. De vrijgekomen CO₂ wordt vervolgens geleverd aan omliggende glastuinbouwbedrijven.

Timo Veen: 'Ook een kleine stap voorwaarts is een goede stap'

De Stichting Duurzaam Hoonhorst 2050 (gem. Dalfsen) runt inmiddels 17 duurzame projecten. Een lokaal bedrijf versnipperd snoeihout en composteert groenafval. De compostwarmte droogt de houtsnippers die in de dorps-cv-installatie kerk en dorps huis verwarmen. Bewoners ruilen hun gloeilampen om voor LED-lampen. Op het nieuwe omnisportherein brandt de LED-verlichting op PV-zonnepanelen. Van de 450 dorpelingen hebben er 75 een EPA-maatwerkadvies laten maken; binnenkort begint een lokaal bedrijf met isolatie- en installatieverbeteringen. Hoonhorst won hiermee in 2010 het predikaat Duurzaam Dorp Overijssel en 1,5 miljoen euro.

Foto's: Narda van der Krogt tenzij anders vermeld

foto: Gerlinde Schrijvers